

Revisjon for Evanger kraftverk - Flomsikring

Vi har tidligere sendt inn våre innspill for revisjon av Evanger kraftverk og tilstøtende vassdrag. Flommen i Vossovassdraget i dagene rundt den 11. november 2022 aktualiserte et moment som ikke kom med i våre innspill, nemlig flom og flomsikring.

Vi vil rette oppmerksomheten på tettstedet Evanger og Teigdalen. På Evanger nådde vannet nye høyder. Det ble blant annet stor skade på varelageret i butikken. På Langeland i Teigdalen truet elven hus og innvånerne ble evakuert. Dersom det hadde vært nysnø i fjellet, ville vannføringen, og dermed skadene, ha vært enda større.

Spørsmålet er om Eviny Fornybar kunne ha redusert den potensielle skaden ved denne flommen ved å aktivt bruke magasinene i fjellene. Direktør Osvoll sier til Bergens Tidende 12.11.2022:

“– Langt mer nedbør enn forventet

Olav Osvoll, administrerende direktør i Eviny Fornybar, sier de kjørte kraftverkene hardt i dagene før vannet rant over dammen. Det gjorde de selv om det var lave priser, for å få vann ut av magasinet, sier han.

Ifølge Osvoll viste prognosene i forkant av flommen at det ville bli et mindre overløp ved demningen, uten skadepotensial.

– Derfor valgte vi å ikke åpne lukene til elven før flommen traff. Når vi fikk langt mer nedbør enn forventet var det for sent å åpne lukene fordi det ville øke flommen, sier han.

Osvoll sier de generelt prøver å hindre at vannet renner over kanten på demningen i de regulerte vassdragene. I forkant av flommen var vannstanden i magasinet en meter under kanten på demningen. Det er normalt for sesongen, for å plass til nytt vann.

– Det er lett å være etterpåklok. Vi hadde plass til rundt en meter, men så kom det langt mer, sier Osvoll, som legger til at de baserer seg på prognosene til blant andre NVE.

Osvoll understreker samtidig at de ikke har noe krav om å unngå at vannet renner over demningskanten. Kravet er at de flommene som oppstår ikke blir større enn de naturlige flommene ville vært, sier han.

– En femtiårsflom er utenfor vår styring. Slike hendelsen kan skje, og da blir det overløp, sier han.”

Fra et økonomisk perspektiv er det klart at kraftselskapet ikke vil åpne lukene før enn de må. I det siste året har kraftprisene vært variable. De har vært både høyt oppe og svært langt nede. I den situasjonen vil kraftselskapet sikre seg så godt de kan dersom det ikke settes krav til manøvreringen.

Mengden nedbør fordeler seg ikke jevn i terrenget når det kommer slike varsler. I den nærliggende Eksingedalen var Ekso riktignok stor, men det var langt fra katastrofe. For Sogn hadde NVE varslet store nedbørmengder i Fortun, men det var i Årdal det ble det mest spennende.

Det predikeres mer nedbør, og mer ekstremnedbør over Vestlandet i fremtiden. Ekstremnedbøren vil gjerne være konsentrert.

I tråd med forventede klimaendringer er det ikke urimelig å vente at kraftselskapene pålegges å manøvrere magasinene sine slik at de kan dempe flommene. For at de ikke skal tape i magasinkapasitet kunne en tenke seg at de tillates å heve overløpene, men slik at tillatt ordinær maksimal vannstand skal være lik nåværende nivå. Dammene vil derved ha kapasitet til å ta toppen av flommene. Dette kan kanskje sammenliknes med forsterkningen av dammene som foregikk for noen år siden.

Med hilsen

Trygve Nilsen, leiar ØEG

<https://www.bytt.no/strom/strompriser/dagens-strompris>

